

Verbod op het eenmalig gebruik van bepaalde kunststof materialen

---

Bepaalde kunststof materialen voor eenmalig gebruik zullen vanaf januari 2021 verboden zijn op basis van een Europese Richtlijn (Single Use Plastics) die werd omgezet in nationale en regionale wetgeving.

Deze wetgeving wordt beheerd door de departementen Leefmilieu op federaal en gewestelijk niveau. Het FAVV is dus niet bevoegd voor deze materie.

Operatoren in de voedselketen moeten dus alternatieven zien te vinden voor kunststof materialen voor eenmalig gebruik. Fabrikanten ontwikkelen daarom reeds geruime tijd nieuwe trendy materialen en voorwerpen die bestemd zijn om met levensmiddelen in contact te komen. Deze materialen en voorwerpen zijn onderworpen aan de Europese en nationale wetgeving waarvan de naleving wordt gecontroleerd door het FAVV.

Een Europese verordening (EG) nr. 1935/2004 legt het algemene kader vast en is van toepassing op alle soorten materialen en voorwerpen die bestemd zijn om met levensmiddelen in contact te komen (kunststof, glas, karton, aardewerk, textiel, ...) .

Indien het materiaal of het voorwerp volgens de goede productiepraktijken werd vervaardigd, dan zal het normale of te verwachten gebruik ervan geen gevaar vormen voor de menselijke gezondheid: de eventuele migratie van een chemische stof vanuit het materiaal of het voorwerp zal zeer gering zijn.

Op het etiket moeten essentiële specifieke vermeldingen aanwezig zijn ter informatie van de gebruiker van dit materiaal of dit voorwerp, ongeacht of het gaat om een consument of een levensmiddelenbedrijf.

Eenzijds moet het gebruik voor contact met levensmiddelen duidelijk zijn voor de gebruiker. Er zijn verschillende mogelijkheden om dit op het materiaal of het voorwerp te vermelden:

- een algemene vermelding “voor levensmiddelen” of
- een specifieke aanwijzing wat betreft het gebruik ervan (bijvoorbeeld: koffiezetapparaat, wijnfles, soeplepel) dan wel
- het in de wetgeving opgenomen symbool dat een wijnglas en een vork voorstelt.

Elke fabrikant van deze materialen of voorwerpen heeft dus de keuze tussen één van deze 3 opties.

Bij bepaalde materialen of voorwerpen is het duidelijk uit de kenmerken ervan dat ze gebruikt worden om in contact te komen met levensmiddelen. In dit geval is het niet vereist om één van de voormelde opties op het materiaal of het voorwerp te vermelden. Bijvoorbeeld: bestek.

Anderzijds moeten de normale of te verwachten gebruiksomstandigheden van het materiaal of het voorwerp duidelijk worden vermeld om een veilig en passend gebruik te garanderen. Het gaat dan onder meer om specifieke instructies die moeten worden nageleefd zoals bijvoorbeeld “enkel voor gebruik bij koude temperaturen of omgevingstemperatuur”, “nooit gebruiken in de microgolfoven of in een oven”.

Voor bepaalde materialen of voorwerpen werden specifieke limieten (d.w.z. een limiet voor iedere chemische stof) vastgesteld in de wetgeving of in andere officiële documenten om de migratie van verschillende chemische stoffen vanuit materialen of voorwerpen in de levensmiddelen tot een zo laag mogelijk niveau te beperken. De conformiteit van bepaalde materialen of voorwerpen moet daarom worden gecontroleerd aan de hand van migratieanalyses van de stoffen. Voorbeelden :

- lood en cadmium uit aardewerk.
- melamine en formaldehyde uit kunststofpolymeren,
- aluminium uit een aluminium bakje,
- koolwaterstoffen van minerale oliën uit karton,
- ...

Het is de verantwoordelijkheid van de fabrikant van het materiaal of het voorwerp om deze analyses uit te voeren en de conformiteit van het materiaal of het voorwerp aan te tonen door een schriftelijke verklaring af te leveren (de zogenaamde 'verklaring van overeenstemming') aan zijn klanten. De verklaringen van overeenstemming worden door het FAVV gecontroleerd in alle sectoren behalve de B2C sector.

Tenslotte moeten voor alle soorten herbruikbare materialen en voorwerpen die bestemd zijn om met levensmiddelen in contact te komen (kunststof, glas, karton, aardewerk, textiel, ...) de goede hygiënepraktijken worden nageleefd.

- reiniging: drinkwater gebruiken, bij voorkeur een vaatwasser gebruiken (zo hoog mogelijke temperatuur die geschikt is voor het type materiaal), schoonmaakmiddelen gebruiken die aangepast zijn aan het type materiaal en hun gebruiksaanwijzing volgen (contacttijd, spoelen,...), de gepaste watertemperatuur naleven in functie van het type materiaal,...
- opslag: de schone voorwerpen afdekken, hoog genoeg van de grond en ver genoeg van de wanden bewaren, afschermen van vocht en iedere andere bron van verontreiniging/degradatie, de specifieke voorwaarden naleven indien deze worden gespecificeerd door de fabrikant van de materialen of voorwerpen die in contact komen met levensmiddelen (bijvoorbeeld: ze niet blootstellen aan een sterke warmtebron, zoals een bakoven,...),...
- controle van de algemene goede staat van het materiaal: visuele controle van het materiaal (geen barsten of scheurtjes/gaten, geen verkleuring, geen verandering van de textuur,...),...